

Upevnit vztah s Bohem

V těchto dnech mnoho mladých lidí přistupuje ke svátosti bířmování. Jejich příprava je náročným úkolem a mnoho katechetů hledá, jak s dospívajícími najít „společnou řeč“, aby poté také našli své místo v církvi i farnosti.

Co se asi děje v ten moment, kdy biskup vztáhne své dlaně nad bířmovancem a následně pomůže jeho čelo křížem? Každý z bířmovanců sice prožívá tento okamžik po svém, ale míru prožitku ovlivňuje i předchozí příprava na tuto svátost.

Je-li bířmování (z latinského *confirmatio*) upevněním a umocněním všeho křesťanského v nás, pak nejdůležitějším momentem přípravy je postupný růst ve vnitřní otevřenosti novému (svátostnému) daru Ducha Svatého, resp. touha po upevnění přátelství s Kristem. Tak podstatu této svátosti vysvětluje P. Jan Houkal z pražské farnosti u kostela Nejsvětějšího Srdce Páně a dodává: „Zní to možná jako fráze, ale je tomu tak. Je-li totiž naše víra podobná vztahu, v němž se naše srdce vztahuje k Bohu podobně jako nevěstino k ženichovi, pak bířmování znamená další mezník, kvalitativní krok našeho vztahu s Bohem – třeba jako zasnoubení.“

I proto je podle něj na celé přípravě nejdůležitější pečovat o vztah s Ježíšem, o otevřenost vůči němu, o růst touhy po celoživotním následování, po víře, naději a lásce. K tomu samozřejmě patří i teoretická příprava, tedy prohloubení znalostí o křesťanské víře. Ty pak pomáhají k otevřenosti srdce, když nám ukazují, jak dobrý je Bůh, co můžeme od svátosti očekávat a v čem má ono upevnění vztahu spočívat. Taková příprava však nemá suplovat „neodchozené“ hodiny náboženství.

Vnitřní zralost

Leckoho pak napadne otázka po vnitřní zralosti, díky které by se mladý člověk měl vědomě rozhodnout pro posílení Duchem Svatým. Jak ji poznat? „Otázka po zralosti je trochu ošidná a možná někdy i trochu přeceňovaná. Na křesťanském Západě, kde se udělování bířmování už ve starověku oddělilo od křtu malých dětí, se stále víc začalo chápat jako svátost křesťanské dospělosti. Jí skutečně také je, ale

Ježíš Kristus pěkně umí narušit naši komfortní zónu. Není někým, kdo by se dal pěkně popsát na jedné stránce učebnice dějepisu. Toto zazní v 5. kapitole programu Vyvolený, který připravuje na bířmování. Snímek z archivu slovenského týmu programu

nesmíme tomu rozumět tak, že by ji měli přijímat až dospělí lidé nebo že by bířmování bylo odměnou za dospělost. Bířmování nám naopak ke křesťanské dospělosti pomáhá, činí ji v nás,“ pokračuje P. Houkal a dodává, že míra zralosti a připravenosti k přijetí této svátosti je u každého jiná – vždy by se ale měla projevit jako osobní touha vzít své křesťanství vážně.

Správným věkem k přijetí bířmování je podle P. Houkala stejná doba, kdy mladý člověk začíná brát svůj vlastní život vážně, tedy někdy mezi 14. a 19. rokem. „Není však žádnou prohrou, jde-li někdo k bířmování o něco dříve nebo o něco později. A určitě stojí za to jít k bířmování i v mnohem pozdějším věku, pokud k němu dříve z nějakého důvodu nemohlo dojít,“ uzavírá.

Novou cestou se vydaly některé farnosti na Slovensku. Osvojily si americký formační kurz Vyvolený, který svou formou i obsahem oslovuje mladé napříč kontinenty. Vytvořili jej

zkušení katecheti Chris Stefanick a Ron Bolster. Program stojí na videích, po kterých se vedou diskuse, a zapojuje i rodiče bířmovanců a kmotry.

Na Slovensku už jej praktikují na několika místech. Čtyři roky ho organizačně chystali a překládali kněží spišské diecéze Branislav Kožuch (vice rozhovor níže) a Pavol Forgáč, ale také animátorka a překladatelka Jaroslava Pytelová, která působí ve farnosti Poprad. „Program odvrací trend ‚slavnostního rozloučení s církví‘, kdy mladí po přijetí svátosti bířmování přestávají docházet do kostela. Máme zkušenost z jedné farnosti, že až 90 % mladých bířmovanců pak vytrvalo v pravidelné účasti na bohoslužbách. Jde o opačnou situaci, protože do té doby jim právě oněch 90 % z církve odešlo,“ uvedla nedávno Pytelová pro slovenský Denník Postoj. Zkusili jsme v tomto tématu přiblížit, v čem program spočívá.

KAROLÍNA PEROUTKOVÁ

Program, co mluví mou řečí

Zeptali jsme se několika mladých Slováků: Jakou máte zkušenost s přípravou na bířmování v programu Vyvolený?

KRIŠTOF a JAKUB, farnost Žilina-Solinky

Během přípravy na bířmování nás oba zasáhla otázka: Odevzdali jste už svůj život Bohu? A další den při chválách jsme už znali odpověď – shodli jsme se, že jsme najednou měli pocit, že naše životy byly jen jednoduchá bezvýznamná lež. Chtěli jsme to změnit. Po letech jsme se konečně cítili být milováni, podařilo se nám najít pravdivý smysl života. Bůh nám od té doby ukazuje svou přítomnost na každém našem kroku, cítíme, že doslova žehná našim životům.

IVANA, farnost Tvrdošín

Program Vyvolený mě obohatil v odvaze vyznávat svou víru v Krista. A také v odpovědnosti: přijít na schůzku včas, plnit výzvy týdne nebo samostudium. Líbí se mi také, jak je tento program vytvořený pro dnešní dospívající. Videá mi dodávala odvahy jít za Ježíšem, témata jsou zpracována výstižně a informace podané „jazykem mladých“ si pamatuju rychle. A také mě inspirují svatci týdne – přestože si ráda čtu životopisy svatých, dříve jsem si na ně málokdy našla čas.

ADAM, farnost Trstená

Na začátku jsem měl na tuto přípravu spíše negativní pohled. Postupem času jsem si ale uvědomil, jak moc mě komunita, kterou spolu tvoříme, žene k víře. Teď ji vnímám jinak – líbí se mi přístup animátorů, dokážeme si popovídat i o jiných věcech, než je náboženství. Oslovují mě také videa programu Vyvolený, na která se díváme společně. (per)

Aby slova o vyvolení nebyla jen frází

Zajímavou inspirací pro přípravu mladých lidí ke svátosti bířmování je program Vyvolený. Vznikl v USA a na Slovensku už jej necelý rok úspěšně praktikují. Přinášíme rozhovor s P. BRANISLAVEM KOŽUchem, odpovědným za tuto pastorační.

Začnu obecně – co je při přípravě mladých lidí na bířmování důležité?

Vždy, když něco začínáme, měli bychom se dívat na cíl a podle toho zvolit prostředky, abychom ho dosáhli. A má-li být bířmování „osobními Letnicemi“, pak by příprava na přijetí této svátosti měla být tím, co opravdovým Letnicím předcházelo – osobní zkušeností s Ježíšem jako Spasitelem, jedinečným setkáním s tím, co on učí a koná.

Jak mladé lidi k této zkušenosti přivádíte?

Nemáme lepší zdroj, než je evangelium a církevní tradice. A ty říkájí: hlásat ne cokoliv, ale právě Boží slovo, které má moc spasit naše duše, rozpalovat srdce, přinášet pro život člověka konkrétní a skutečnou naději – ovšem ne v cokoliv, ale v živého Boha. A nakonec by měl být ten, kdo hlásá Boží slovo, jeho živým svědkem.

Někdy mám pocit, že chceme za ty měsíce dohnat vše, co bířmovanci zmeškali, neboť považujeme všechno za důležité a potřebné,

jako by formování ve víře bylo učivem ve škole, které je předepsáno a je třeba ho jednoduše celé probrat. Ale právě tím spíš škodíme. Navíc svět dnešních mladých lidí je jiný, než byl ten náš. Velký rozdíl je i v tom, že školák vnímá věci zcela jinak než středoškolák. Jak můžeme ohlašovat Boha oběma stejným způsobem? Potřebujeme je vnímat, být jim citlivými průvodci.

Jak konkrétně v tomto pomáhá program Vyvolený?

Je „youth friendly“, čili svou formou blízký současnému mladému člověku. Nejde o klasické přednášky, nenabízí pravdy víry jako učivo, které by mladí měli nastudovat k úspěšné zkoušce. Svou metodikou propojuje víru se životem mladého člověka, jeho konkrétními situacemi. To je cesta. Vlastně vytváří prostor pro to, aby ten, kdo skupinku mladých vede, mohl v bohatství víry hledat odpovědi na konkrétní, osobní otázky, které mladí lidé vznášejí. A na konci setkání pak mohou se svatým Pe-

trem říct: „Ke komu bych šel? Ty máš slova věčného života.“

Rozumím dobře, že na rozdíl od jiných katechetických kurzů je tento tvořen přímo pro zájemce o bířmování?

Ano. Ale přidal bych, že svátost bířmování tedy není cíl, nýbrž prostředek. Formuje a motivuje k tomu, aby mladý člověk tuto svátost dovedl žít prakticky. Pomáhá odhalit a uchopit poklad víry, tu milost a moc, kterou víra v Ježíše uprostřed církve má.

Autoři programu Vyvolený v úvodním traileru (videu) připomínají, že to je právě ta moc, která při prvním hlásání víry změnila tehdejší svět. I dnes má stejnou sílu.

Určitě by se ale tento program dal použít i pro jiné katechetické skupiny. Podporuje totiž systematickou formaci v následování Krista, a to přece není jen záležitostí těch, kteří přistupují ke svátosti bířmování.

Zmínili jste autory programu. Proč ho pojmenovali Vyvolený?

Inspirací byla Ježíšova slova: „Ne vy jste si vyvolili mě, ale já jsem si vyvolil vás.“ Být křesťanem přece není jen obyčejné rozhodnutí, jde o vyvolení. Vyvolení Bohem, vyvolení pro pomazání Duchem Svatým, pro žití „božího“ tady na zemi. A to není jen tak ledajaká cesta.

Tento čas ale také obnáší nároky. Je velmi důležité, aby slova o vyvolení nebyla jen frází, ale byla patrná v celé přípravě – animátoři jsou ti, kteří velmi propracovanou formou přivádě-

jí bířmovance k živému Spasiteli. Bířmovanci postupně vnímají Ježíšovo poselství, docházejí k poznání.

Jakou máte zpětnou vazbu od těch, kteří programem prošli?

Máme reakce z obou stran, a to je podle mě nejlepší kritérium. Animátoři si chválí, že mají po ruce celou kompletní metodiku každého setkání, což jim velmi usnadňuje přípravu. A bířmovanci si zase pochvalují, že setkání nejsou nudná. Během nich jsou „nuceni“ něco dělat, aktivně se zapojovat, témata se dotýkají jejich života. Nejde o „suché“ přednášky vzdálené tomu, co tady a teď prožívají. Společné povídání o tématu a následné vyústění do praxe jim také dává větší smysl.

Program oceňují také rodiče, protože i oni jsou do něho zapojeni. Mají vlastní materiály s tématy podobnými těm, kterými prochází jejich děti.

Jak úspěšný je tento program ve slovenských farnostech? A nevíte, zda se objeví i v českých?

Od září minulého roku, kdy jsme začali jen na několika místech, se dnes Vyvolený šíří napříč celým Slovenskem.

A velmi nás těší, že už se připojilo i několik farností v České republice. Jsme rádi, že kněží jsou odvážní a sáhnou po neznámé novince, ale také že používají slovenské materiály. Práva na český překlad ještě řešíme s americkým vydavatelstvím.

(per)